

Lisää tarjontaa, vaihtoehtoja ja joustavuutta opintoihin

Kesäopinnot FUAS-yhteistyönä vuosina 2010–2013

Pirjo Kuisma & Irina Aittomäki

Pirjo Kuisma & Irina Aittomäki

Lisää tarjontaa, vaihtoehtoja ja joustavuutta opintoihin

Kesäopinnot FUAS-yhteistyönä vuosina 2010–2013

Pirjo Kuisma & Irina Aittomäki
Lisää tarjontaa, vaihtoehtoja ja joustavuutta opintoihin
Kesäopinnot FUAS-yhteistyönä vuosina 2010–2013

painettu
ISBN 978-951-784-637-0
ISSN 1795-4231
HAMKin julkaisuja 11/2013

e-julkaisu
ISBN 978-951-784-638-7
ISSN 1795-424X
HAMKin e-julkaisuja 25/2013

© Hämeen ammattikorkeakoulu ja kirjoittajat

JULKAISIJA – PUBLISHER
Hämeen ammattikorkeakoulu
PL 230
13101 HÄMEENLINNA

puh. (03) 6461
julkaisut@hamk.fi
www.hamk.fi/julkaisut

Ulkoasu ja taitto: HAMK Julkaisut
Painopaikka: Tammerprint, Tampere

Hämeenlinna, joulukuu 2013

Sisällys

1. Johdanto.....	5
1.1 FUAS.....	5
1.2 Opintoprosessin tuki / Rakenteet – ja KESÄ-AMK hankkeet.....	7
1.3 Järjestelmäintegraation kehittäminen kesäopintojen organisoinnin tueksi.....	8
2. FUAS-opiskelijaliikkuvuus.....	11
2.1 Kesäopinnot.....	11
2.2 Kesäopintojen suunnittelu.....	11
2.3 Kesäopintojen hallinnointi.....	12
2.4 Kesätarjonta ja sen toteutuminen.....	13
2.5 Kesäopintojen ilmoittautumisten määrät.....	13
2.6 Kesäopintojen suorittaminen.....	14
2.7 Lukuvuoden aikaiset opinnot.....	15
3. Opiskelijapalaute kesäopinnoista 2010–2013.....	17
3.1 Vastaajien taustatiedot.....	17
3.2 Kesäopinnoista tiedottaminen.....	17
3.3 Opintotarjonnan määrä ja laatu.....	18
3.4 Opintojaksoille ilmoittautuminen ja hyväksyttäminen HOPSille.....	18
3.5 Opintojaksojen suorittaminen.....	19
3.6 Opetuksen ja ohjauksen taso.....	19
3.7 Opiskelijoiden tietämys ja kiinnostus FUAS-tarjonnasta.....	21
4. Henkilökuntapalaute kesäopinnoista 2010–2013.....	23
4.1 Vastaajien taustatiedot.....	23
4.2 Kesäopintojen hyviä kokemuksia ja käytänteitä.....	23
4.3 Kesäopintojen ongelmia ja haasteita.....	24
4.4 Kesäopintojen tiedotus ja tukipalvelut.....	24
4.5 Kesäopintojen tarjonta, kustannukset ja pedagogiset ratkaisut.....	24
4.6 Kesäopintojen merkitys läpäisyn edistämisessä.....	25
4.7 Henkilökunnan näkemys FUAS-yhteistyön merkityksestä.....	25
5. Johtopäätökset.....	27
5.1 Vahvuudet.....	28
5.2 Kehittämiskohteet.....	28
6. Lopuksi.....	31
LÄHTEET.....	32
LIITTEET.....	33

I. Johdanto

Hämeen, Lahden ja Laurea ammattikorkeakoulut muodostavat kolmen itsenäisen ammattikorkeakoulun FUAS-liittouman (FUAS, Federation of Universities of Applied Sciences).

Tämä raportti on yhteenveto vuosina 2010–2013 järjestetyistä FUAS-ammattikorkeakoulujen kesäopinnoista. Raportissa kerrotaan yhteisten kesäopintojen järjestämiseen liittyvistä taustoista ja eri hankkeista, joihin kesäopinnot liittyvät sekä niistä yhteistyömuodoista, joita opintojen järjestäminen on vaatinut. Julkaisussa esitellään myös kesäopintojen suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyviä keskeisiä asioita kuten kesätarjonnan määrä suhteessa kysyntään. Kesäopintoja on kehitetty alusta alkaen keräämällä palautetta opintoihin osallistuneilta opiskelijoilta ja niiden järjestämiseen osallistuneelta henkilökunnalta. Palaute on pyritty huomioimaan seuraavan kesän opintoja suunniteltaessa. Opiskelija- ja henkilökuntapalautteita tarkastellaan tässä koko kesäopintojen järjestämisen ajalta ja niitä verrataan toisiinsa, jotta nähdään missä on tapahtunut kehitystä ja missä on vielä kehittämisen varaa.

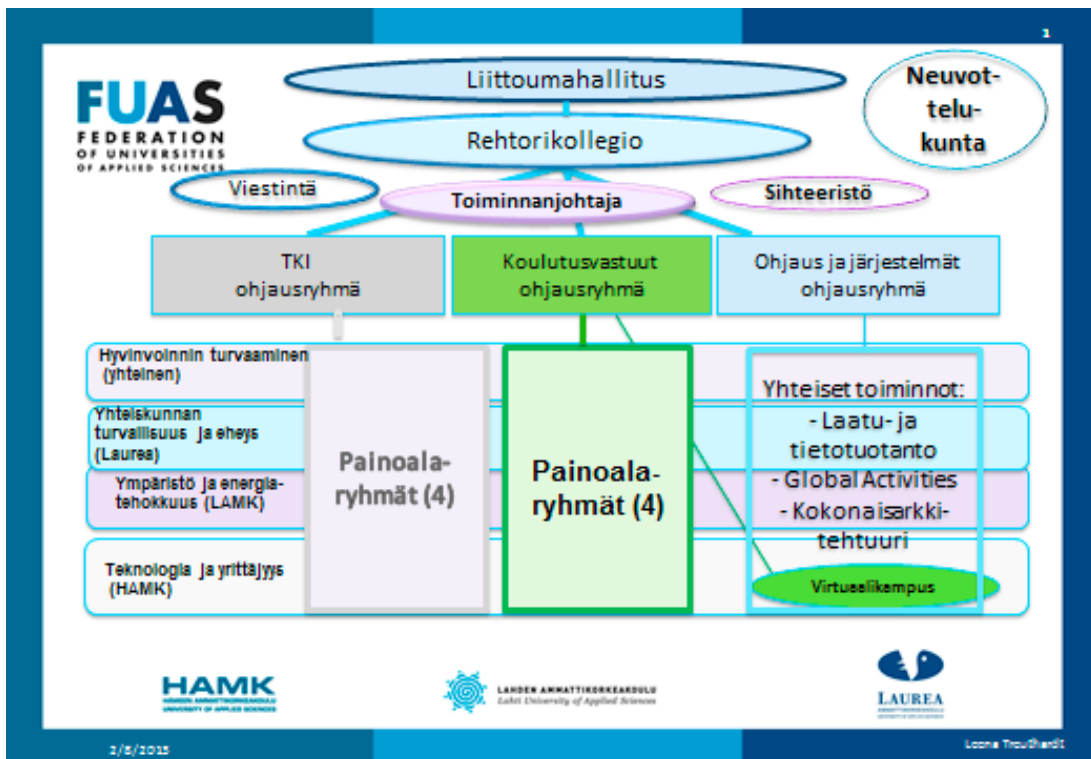
I.1 FUAS

FUAS-liittouma rakentuu kolmen itsenäisen ammattikorkeakoulun (HAMK, LAMK ja Laurea) yhteistyölle. FUAS-liittoumalla on yhteinen liittoumastrategia vuosille 2011–2015. Liittoumastrategia on luotu osoittamaan toiminnan suuntaviivoja sekä vahvistamaan tahtotilaa yhteisten päämäärien saavuttamiseksi. FUAS-ammattikorkeakoulut ovat allekirjoittaneet yhteisen FUAS-liittoumasopimuksen 29.5.2012. Liittoumasopimus kuvaa ja määrittää FUAS-liittouman tarkoituksen, tavoitteet ja toimintatavat. Sopimus määrittää myös toiminnan ja ohjauksen keskeiset periaatteet sekä FUAS-liittouman yhteisesti sovittujen toimielimien päätösvallan ja sen perusteet. (FUAS-liittoumasopimus 29.5.2012.)

Vuodelle 2020 asetetun tahtotilan mukaan FUAS on kansainvälisesti arvostettu Helsingin laajan metropolialueen kansainvälistä kilpailuasemaa vahvistava itsenäisten korkeakoulujen liittouma, joka tarjoaa toimialallaan kaikki

metropolialueen elinkeinoelämän ja väestön tarvitsemat korkeakouluopetus-, tutkimus- ja aluekehityspalvelut (FUAS-liittoumastrategia 2011–2015, 11).

FUAS-liittouman organisaatio on kuvattu seuraavassa kuviossa (Kuvio 1.). Aiemmin KesäAMK-hankkeen työnä organisoidut ja kehitetyt FUAS-kesäopinnot ovat 2013 vuodesta alkaen Koulutusvastuut-ohjausryhmän alais- ta toimintaa.

Kuvio 1. FUAS-liittouman organisoituminen (rehtorikollegio 5.2.2013)

FUAS-liittoumassa on yhteensä yli 21.000 opiskelijaa, joka on noin 15 % Suomen koko ammattikorkeakouluopiskelijoiden määrästä. FUAS-liittouman tavoitteena on tarjota monia etuja kaikkien kolmen korkeakoulun opiskelijoille. Opiskelijat hyötyvät FUAS-liittoumasta mm. saamalla mahdollisuuden päätoimiseen opiskeluun ympäri vuoden, kun he voivat hyödyntää omissa HOPSissa kaikkien kolmen ammattikorkeakoulun opintotarjontaa. FUAS-yhteistyössä kehitetään joustavia, laadukkaita ja työelämäläheisiä opintopolkua sekä ajasta ja paikasta riippumatonta opiskelua verkossa. Kaikkien FUAS-liittoumaan kuuluvien ammattikorkeakoulujen yhteisenä tavoitteena on opiskelijoiden tutkintojen suorittaminen aiempaa nopeammin ja parempi työllistyminen koulutusta vastaaviin tehtäviin (FUAS-liittoumastrategia 2011–2015, 6.)

FUAS-liittouman koulutuksen strategiset linjaukset liittyvät koulutustarjontaan, koulutusohjelmien profilointiin, kansainvälistymiseen, elinikäiseen oppimiseen, ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittämiseen sekä koulutuksen laatuun ja vaikuttavuuteen.

FUAS-liittouman kesäopintojen kehittäminen kytkeytyy seuraaviin vuosille 2011–2015 määriteltyihin koulutuksen strategiaan toimenpiteisiin:

- FUAS-liittouma laajentaa ja monipuolistaa merkittävästi kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksia tarjoamalla ympäri vuoden opintotukeen oikeuttavaa koulutusta. Opintoja voi suorittaa joustavasti kaikissa FUAS-liittouman ammattikorkeakouluissa. (Koulutustarjonta)
- FUAS-liittouma parantaa virtuaalikampuksella saatavilla olevan koulutustarjonnan määrää ja laatua edistämällä mahdollisuuksia henkilökohtaisten opintopolkujen ohjattuun rakentamiseen yli ammattikorkeakoulu- ja koulutusalarajojen. (Koulutustarjonta)
- FUAS-liittouma turvaa kansainvälisen oppimisympäristön kaikille opiskelijoille. (Koulutusohjelmien profilointi ja kansainvälistyminen)
- Aikuis-koulutuksen, ylempien ammattikorkeakoulututkintojen ja täydennyskoulutuksen avulla vastataan kattavasti koko Helsingin laajan metropolialueen osaamisen kehittämisen tarpeisiin. Opintojen monimuotoiset toteutustavat, aikuis-koulutuksen uudet muodot sekä virtuaaliopinnot mahdollistavat työssäolon ja opintojen joustavan yhteensovittamisen. (Elinikäinen oppiminen)
- Oppimiseen integroitu TKI-toiminta on FUAS:n tärkeimpiä strategisia tavoitteita koulutuksessa. (Ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittäminen)
- Opintojen sujuvoittaminen ja opintoaikojen lyhentäminen ovat keskeisiä tekijöitä pedagogisessa kehitystyössä. (Ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittäminen)
- FUAS-liittouma tunnetaan koulutuksen korkean laadun ja tunnustetun vaikuttavuuden osalta koko metropolialueella. (Koulutuksen laatu ja vaikuttavuus)

(FUAS-liittoumastrategia 2011–2015, 19–22.)

Tässä raportissa käsitellään FUAS-ammattikorkeakoulujen yhteisten kesäopintojen suunnittelua, toteutusta, arviointia ja kehittämistä vuosina 2010–2013.

I.2 Opintoprosessin tuki / Rakenteet – ja KESÄ-AMK hankkeet

FUAS-liittoumaan kuuluvat ammattikorkeakoulut ovat olleet mukana Opintoprosessin tuki -hankkeessa (2010–2013), joka on osittain Opetus- ja kult-

tuuriministeriön (OKM) rahoittama. Hankkeessa on neljä osahanketta, joista Rakenteet-osahankkeen tavoitteena on ollut yhtenäisten opintoprosessin käytänteiden, toimintatapojen ja ohjeiden kehittäminen opiskelijan opintoprosessin edistämiseksi. Kesän 2010 kesäopinnot organisoitiin osana Rakenteet-osahanketta. Vuodesta 2011 eteenpäin Rakenteet-osahanke on keskittynyt lukuvuoden aikaisen opiskelijaliikkuvuuden käytänteiden kehittämiseen FUAS:n sisällä. Opintoprosessin tuki -hanke jatkoi toimintaansa vielä vuonna 2013 käyttämättä jääneellä 2012 vuoden rahoituksella.

Vuonna 2011 FUAS-ammattikorkeakoulut saivat OKM:n rahoitusta Kesä-AMK-hankkeeseen vuosille 2011–2012 kesäopintojen organisointiin ja kehittämiseen. KesäAMK-hankkeen tavoitteena on ollut kehittää yhtenäiset kesäopiskelun käytänteet ja yhteinen kesäopintotarjonta FUAS-ammattikorkeakouluihin. KesäAMK-hanke jatkoi toimintaansa edelleen vuonna 2013 käyttämättä jääneellä 2012 rahoituksella. Vuoden 2013 tavoitteena oli kesäopintokäytänteiden vakiinnuttaminen osaksi normaalia lukuvuoden suunnittelua ja toimintaa jokaisessa FUAS-ammattikorkeakoulussa.

Rakenteet-osahankkeella ja KesäAMK-hankkeella on ollut yhteinen projektiryhmä, johon ovat kuuluneet kehittämisspällikkö Pirjo Kuisma ja suunnittelija Irina Aittomäki HAMKista, opintoasiainpällikkö Eija Lantta ja opintosihteeri Sari Soikkeli LAMKista, kehityspällikkö Teija Laamanen ja opintosihteeri Sari Kinnaslampi Laureasta. Projektiryhmä on kokoontunut hankkeiden aikana kerran kuukaudessa ja tehnyt myös muuten tiivistä yhteistyötä. Projektiryhmän puheenjohtajana on ollut Pirjo Kuisma ja hankkeet ovat olleet Hämeen ammattikorkeakoulun hallinnoimia.

1.3 Järjestelmäintegraation kehittäminen kesäopintojen organisoinnin tueksi

Opiskelijaliikkuvuuden hallinnointi tehtiin kesällä 2010 ja 2011 manuaalisesti, mikä työllisti henkilökuntaa huomattavasti, koska jokaisella ammattikorkeakoululla oli omat opiskelijahallinnon järjestelmät ja prosessit. Virhemahdollisuudet olivat merkittäviä kun tietoja siirrettiin manuaalisesti. Samoin tietosuoja-asiat askarruttivat toimijoita.

Tämän haasteen perusteella käynnistettiin FUAS-ammattikorkeakoulujen yhteinen FUAS-Ohari-projekti, jossa kuvattiin ja toteutettiin FUAS-liittouman opiskelijoiden liikkuvuutta tukevan opintohallinnon viitearkkitehtuurin perusteet. Projektin toteutus ja tulokset on koottu julkaisuun Viitearkkitehtuurin perusteet – FUAS-opiskelijaliikkuvuus opintohallinnon näkökulmasta (Mäkelä ym, 2012).

Ohari-projekti liittyi vahvasti valtakunnalliseen korkeakoulujen opintohallintoratkaisuja kehittävään TIPTOP-projektiin. Työssä keskityttiin FUAS-liittouman opiskelijaliikkuvuuden ratkaisuihin, mutta siinä otettiin loogisten liittymien ja integraatiomallien tasolla alustavasti ja yleisellä tasolla kantaa myös ratkaisumalleihin osana erilaisia integraatiovaihtoehtoja. (Mäkelä, ym. 2012, 11)

FUAS-opintohallinnon ja siihen liittyvien palvelujen keskeiset suunnittelun ja toteutuksen perusteina olevat linjaukset on koottu Ohari-projektiryhmässä seuraavan taulukon mukaisiksi arkkitehtuuriperiaatteiksi (Taulukko 1.). (Mäkelä, ym. 2012, 20)

Taulukko 1. Projektin arkkitehtuuriperiaatteet (Mäkelä, ym. 2012, 20)

Nimi	Prioriteetti	Kuvaus
Ratkaisu on opiskelijalle läpinäkyvä ja tukee luontevasti hänen opiskeluaan	★★★★★	Tarjonta helposti löydettävissä opiskelijalle luontevista välineistä. Oppijan ei tarvitse erikseen etsiä eri välineestä laajennettua tarjontaa vaan hän löytää sen osana normaaleja välineitä.
Ratkaisu mahdollistaa opiskelijoille joustavimmat opintopolut	★★★★★	Ratkaisun avulla opiskelija voi löytää paremmin omaa tutkintoa tukevia toteutuksia. Tämä nopeuttaa opiskelun läpivientä ja parantaa valmistumisastetta.
Ratkaisu parantaa FUAS-liittouman kilpailukykyä AMK-sektorilla	★★★★★	Ratkaisu toteutetaan joustavasti ja se helpottaa FUAS-liittouman osaamisen ja resurssien yhteiskäyttöä siten, että tämä parantaa FUAS-liittouman AMKien houkuttelevuutta ja opetuksen laatua.
Kehittämisessä noudatetaan korkeakoululaitoksen ja oppijan verkkopalveluarkkitehtuurin arkkitehtuuriperiaatteita	★★★★	Työn pohjana ovat kansalliset oppijan arkkitehtuuriperiaatteet ja näitä täydentävät korkeakoululaitoksen arkkitehtuuriperiaatteet tässä järjestyksessä.
Hyödynnetään tavoitteiden puitteissa olemassa olevia ratkaisuja	★★★★	Ei niinkään tehdä suuria uudistuksia olemassa oleviin järjestelmiin, mutta prosesseja ja käytäntöjä voidaan tarpeen mukaan kehittää. Kehittäminen sovitetaan reunaehdoksi annettuun aikatauluun.
Ratkaisu automatisoi liikkuvuuden prosessit	★★★★	Ratkaisu poistaa keskeisimmät opiskelijaliikkuvuuden manuaaliset vaiheet ja automatisoi nämä läpinäkyväksi kokonaisuudeksi.
Liikkuvuuden ratkaisu on kustannustehokas	★★★★	Ratkaisu toteutetaan kustannustehokkaasti. Tämä tarkoittaa sekä toteutuskustannuksia että ylläpitokustannuksia.

Toteutuksiin hakeutumisen käyttökokemus on opiskelijoille yhdenmukainen	☆☆☆	Toteutushakeutumisen käyttöliittymät ja ratkaisut ovat yhtenevät.
Tavoitearkkitehtuurissa huomioidaan opetuksen kansallinen arkkitehtuuri	☆☆☆	Erityisesti käsitteistö ja keskeiset periaatteet sovitetaan kansallisiin ja korkeakoululaitoksen malleihin.
Yhteinen ratkaisu mahdollistaa AMKien resurssien paremman käytön	☆☆☆	Opettajien laajempi yhteiskäyttö, opintotoimiston manuaaliprosessien vähentäminen parantaa resurssien käyttöastetta. Ratkaisu mahdollistaa tarvittaessa AMKien hallitun ja rajoitetun erikoistumisen.
Toteutuksien hallinnan käyttökokemus on henkilöstölle yhdenmukainen	☆☆	Ratkaisu on henkilöstölle yhtenevä ja kaikilla FUAS-AMKeilla on yhtäläisen välineet opiskelijaliikkuvuuden hallintaan.

Ohari-projektissa tehtiin vaihtoehtoisten integraatiomallien skenaarioanalyysi, jonka perusteella soveltuvimmaksi ratkaisumalliksi valikoitui FUAS-tasoinen integraatiokeskitin. Tämä valinta mahdollistaa myös tulevaisuudessa siirtymisen TIPTOP-projektissa kehitettyyn kansalliseen malliin. Valitussa mallissa kaikilla FUAS-ammattikorkeakouluilla on erilliset, itsenäiset opintohallinto- ja suunnittelujärjestelmät, jotka kytetään FUAS-ammattikorkeakoulujen yhteiseen opiskelijaliikkuvuuden integraatoratkaisuun. (Mäkelä, ym. 2012, 56–57, 61).

Tämä integraatiomalli toteutettiin ja otettiin käyttöön 2012 kesäopinnoissa. Integraation käyttöä laajennettiin lukuvuoden 2012–2013 liikkuvuuteen ja sitä kehitettiin tiedonsiirtojen osalta edelleen 2013 kesäopintoja varten. Järjestelmäintegraatio yhtenäisti niin henkilökunnan kuin opiskelijoidenkin toimintoja FUAS-opinnoissa.

2. FUAS-opiskelijaliikkuvuus

FUAS-opiskelijaliikkuvuus muodostuu opiskelijoiden lukuvuoden aikaisesta opiskelusta kumppaniammattikorkeakoulussa ja yhteisissä FUAS-kesäopinnoissa opiskelusta.

Tässä luvussa kerrotaan pääasiassa kesäopintojen suunnittelusta, koordinoimista sekä tarjonnan ja suoritusten määrästä vuosien 2010–2013 ajalta. Lukuvuoden 2011–2012 alusta käynnistyneeseen lukuvuoden aikaiseen opiskelijaliikkuvuuteen viitataan vain lyhyesti luvun viimeisessä kappaleessa.

2.1 Kesäopinnot

Yhteisten opintojen järjestäminen aloitettiin vuonna 2010 HAMKin, LAMKin, Metropolia ja Laurea ammattikorkeakoulujen kesäopinnoilla. Seuraavana vuonna Metropolia jättäytyi pois yhteisten kesäopintojen järjestämisestä. Kesäopintoihin kaivattiin yhtenäisiä sääntöjä, ja sen vuoksi FUAS-liittouman ammattikorkeakoulujen rehtorit tekivät linjauksia, joiden pohjalta luotiin kesäopinnoille yhteiset ohjeistukset. Kesäopintojen 2011 tavoitteena oli, että jokainen koulutusohjelma järjestää yksin tai kumppani AMKien kanssa vähintään 15 op kesäopintoja ja kesäopinnoissa opiskelee noin 5 % opiskelijoista (yhteensä n. 1 000 opiskelijaa). Samaa linjausta on noudatettu seuraavina kesinä.

FUAS-ammattikorkeakouluja koskevia yhteisiä ohjeita ylläpidetään www.fuas.fi-sivustolla. Lisäksi jokainen ammattikorkeakoulu on ylläpitänyt omia täydentäviä ohjeita omilla verkkosivuillaan. Kesäopinnoissa noudatetaan koko FUASissa samoja aikatauluja ja käytänteitä.

2.2 Kesäopintojen suunnittelu

Kesäopintotarjonnan suunnittelua on alusta alkaen kehitetty keräämällä palautetta kesäopintoihin osallistuneilta opiskelijoilta ja niiden järjestämiseen osallistuneelta henkilökunnalta. Ensimmäisen kesän opintoihin oli osallistujia sen verran vähän, että lisäksi haluttiin tietoa siitä, minkälaisille kesä-

opinnoille olisi kysyntää. Ensimmäisen kyselyn kohderyhmänä olivat kaikki HAMKIn, LAMKIn, Laurean ja Metropolian tutkinto-opiskelijat. Metropolia oli mukana yhteisten kesäopintojen järjestämisessä 2010, mutta jättäytyi pois hankkeesta vuoden 2011 alussa.

Rehtoreiden linjauksen mukaan raha ei liiku FUAS-ammattikorkeakoulujen välillä opiskelijaliikkuvuuden perusteella ja opinnot ovat ilmaisia tutkinto-opiskelijoille. Opintoihin osallistumisen esteet on siis pyritty poistamaan ja mahdollistamaan tutkinto-opiskelijoiden opiskelu kesäopintotuella. Linjatukset ovat koskeneet kesäopintoja vuodesta 2011 alkaen.

2.3 Kesäopintojen hallinnointi

Ensimmäisinä kahtena kesänä kesäopintoihin liittyviä tietoja käsiteltiin manuaalisesti. Ilmoittautumiset tehtiin elektronisilla lomakkeilla, mutta lomakejärjestelmästä ne piti viedä taulukoihin, joista valitut tiedot siirrettiin opiskelijahallintojärjestelmiin käsin kirjaamalla. Koska ilmoittautumistilanne eli koko ajan, muutoksia piti tehdä jatkuvasti niin taulukoihin kuin opiskelijahallintojärjestelmiinkin.

Suosituimpiin toteutuksiin tehtiin ilmoittautumisia huomattavasti yli maksimimäärän. Useiden koulutusohjelmien kanssa saatiin kuitenkin sovittua ylimääräisten opiskelijoiden ottamisesta toteutukselle. Tämä osoittautui jälkikäteen erittäin hyödylliseksi niillä opintojaksoilla, joille kaikki ilmoittautuneet osallistuivat. Kaikkein suosituimmista kesäopinnoista tehtiin myös lisätoteutuksia, joskin se on toisinaan johtanut kahteen vajaan toteutukseen, kun molemmista toteutuksista osa ilmoittautuneista ei olekaan suorittanut opintojaksoa. Ilmoittautumisaikana vajaiksi jääneille toteutuksille järjestettiin yhtenä kesänä myös ns. jälki-ilmoittautuminen, jotta saatiin riittävästi osallistujia opintojaksoille.

Ammattikorkeakoulujen välillä siirretään opintojen, opettajien ja opiskelijoiden tietoja sekä opiskelijoiden kesäopinnoista saamia arvosanoja. FUAS-opintojen suhteen päätettiin, että kotikorkeakoulussa kirjataan suoritus alkuperäisellä arvosanalla, mikä johti lopulta tiettyjen arvosanojen yhtenäistämiseen FUAS-ammattikorkeakoulujen kesken. Toiminnan helpottamiseksi myös opettajien arviointiaika yhtenäistettiin FUAS-ammattikorkeakouluisia kuukauden mittaiseksi.

Kesäopintojen hallinnoinnin osittainen automatisointi mahdollistaa laajemman yhteisen tarjonnan ja useampien ilmoittautumisten hallitsemisen kesäopintojen kysynnän kasvaessa. HAMKIn, LAMKIn ja Laurean väliseen tiedonsiirtoon luodun järjestelmäintegraation avulla opiskelijat näkevät kesäopintoihin liittyviä tietoja ja ilmoittautuvat opintoihin oman ammattikorkeakoulunsa järjestelmän kautta.

Ensimmäisinä vuosina (2010 ja 2011) opiskelijoiden piti ilmoittautua kesäopintoihin eri tavalla kuin lukuvuoden muihin opintoihin. Samoin tiedon saaminen ilmoittautumisen hyväksymisestä, toteutus suunnitelman näkemi-

nen sekä arvosanan saaminen poikkesivat normaaleista opiskelun käytänneistä. Järjestelmäintegraation myötä opiskelijat pääsivät ilmoittautumaan vuoden 2012 kesäopintoihin samoin kuin oman kotiammattikorkeakoulun muille opinnoille. Tätä käytäntöä jatkettiin edelleen 2013 kesäopinnoissa.

Myös opettajille kesäopintojen 2010–2011 hallinnointi näyttöytyi erilaisena kuin omien opintojaksojen kanssa toiminen normaaleissa lukuvuoden opinnoissa. Opettajat saivat erikseen tiedon FUAS-kumppaniammattikorkeakoulujen opiskelijoista ja suosituissa opintojaksoissa opintojaksolle opiskelemaan hyväksymisen yhdenvertaisuus ei välttämättä aina toteutunut. Menettelyt suosivat helposti järjestävän ammattikorkeakoulun omia opiskelijoita.

2.4 Kesätarjonta ja sen toteutuminen

Tarjonnan määrä kasvoi huomattavasti vuodesta 2010 vuoteen 2011. Kesällä 2012 kasvu jopa taantui hiukan, mutta seuraavana kesänä tarjonta kasvoi jälleen ja oli suurempi kuin aiempina vuosina. Tarjonnan määrä elää sen mukaan miten suosittuja opintojaksot ovat. Osa tarjontaan ilmoitetuista opintojaksoista peruttiin, jos ilmoittautumisia oli alle minimimäärän. Suosituimmista opintojaksoista järjestettiin lisätoteutuksia, mikäli ilmoittautumisia oli niin paljon, että opiskelijoita riitti useampaan toteutukseen ja koulutusohjelmalla oli mahdollisuus järjestää toinen toteutus. Lisätoteutuksia on osin pystytty tukemaan hankerahoituksella.

Järjestettyjen kesäopintojen määrät on kuvattu alla olevassa taulukossa. Suosituttujen opintojaksojen tuplatoteutuksia ei ole tässä eritelty, koska toteutus saatettiin järjestää siten että samalle toteutukselle otettiin vain normaalia enemmän opiskelijoita:

Taulukko 2. FUAS-liittouman yhteisen kesätarjonnan määrä 2010–2013 (+ Metropolia 2010)

Kesä	Opintojaksojen määrä	Opintopisteiden määrä
2010	50	201,5
2011	99	404
2012	95	405
2013	110	484

2.5 Kesäopintojen ilmoittautumisten määrät

Seuraavassa taulukossa on kuvattu kesäopintojen tarjonnan ja kysynnän määrän suhdetta. Kysynnän määrä on arvioitu saatavilla olevien ilmoittautumistietojen perusteella. Vuoden 2012 ilmoittautumistiedoista puuttuu osa hylä-

tyistä ilmoittautumisista, minkä vuoksi luku on todennäköisesti vieläkin suurempi. Kesän 2013 ilmoittautumistiedot saatiin kaikki talteen vuonna 2012 käyttöön otetun järjestelmän avulla.

Taulukko 3. Kesäopintojen kysyntä ja tarjonta 2010–2013

Kesä	Ilmoittautumisten määrä	Hyväksytyjen ilmoittautumisten määrä	Hyväksytyjen suoritusten määrä
2010	843	-	491
2011	2593	1 499	1 406
2012	yli 3 180	2 398	1 545
2013	3 259	3 137	1 714

Kesän 2012 palautekyselystä ja ilmoittautumistiedoista ilmenee, että osa opiskelijoista on ilmoittautunut useampaan toteutukseen taatakseen sen, että saa riittävästi opintoja kesän ajaksi. Osa puolestaan jäi ilman tarvittavia kesäopintoja, koska opintoihin ilmoittautuneet eivät osallistuneetkaan kaikille niille opintojaksoille, joille he olivat ilmoittautuneet. Suoritusten määrä suhteessa hyväksytyihin ilmoittautumisiin olisi suurempi, jos kaikki opiskelijat ilmoittautuisivat vain niille opintojaksoille, jotka he aikovat suorittaa.

Jotta mahdollisimman monet halukkaat saattoivat osallistua kesäopintoihin, suosituimmista opintojaksoista järjestettiin lisätoteutuksia. Opiskelijoita on samasta syystä ohjeistettu ilmoittamaan ilmoittautumisen peruuntumisesta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Ilmoittautumisaikana opiskelija voi perua itse ilmoittautumisensa ilman erillistä ilmoitusta. Ilmoittautumisajan päätyttyä opettajat käsittelevät ilmoittautumiset ja sen jälkeen kaikki opettajien hyväksymät ilmoittautumiset ovat sitovia. Vuonna 2011 vajaaksi jääneille toteutuksille järjestettiin jälki-ilmoittautuminen, jolla saatiin jonkin verran lisää ilmoittautumisia vähemmän suosituille opintojaksoille.

2.6 Kesäopintojen suorittaminen

Kesäopintojen suorituksista on tehty vuodesta 2012 alkaen kattava tilastointi aina lokakuun 10. päivänä. Tilasto otetaan kyseisen päivän tilanteen mukaan. Kesäopintoja voi suorittaa kuluvan vuoden loppuun asti, mutta tilasto otetaan kun suurin osa opinnoista pitäisi olla arvioituna. Alla olevassa taulukossa (4) on kesän 2012 ja 2013 opiskelijamäärä, suoritusten lukumäärä ja

suoritettujen opintopisteiden määrä. Hyväksytyjen suoritusten määrän näkee aiemmin tekstissä esiintyneestä taulukosta 3.

Taulukko 4. Kesäopintojen suoritukset 10.10. tilanteen mukaan vuosina 2012 ja 2013

Kesä	Suorittaneiden opiskelijoiden määrä	Suoritusten lukumäärä	Suoritettujen opintopisteiden määrä
2012	1 244	1 545	6 083
2013	1 398	1 714	7 386

Jos tarkastellaan taulukosta 3 hyväksytyjen ilmoittautumisten määriä (2012: 2 398 kpl, 2013: 3 137 kpl) ja verrataan niitä Taulukon 4 suoritusten lukumääriin (2012: 1 545 kpl, 2013: 1 714 kpl), voidaan todeta, että vuonna 2012 lokakuuhun mennessä suorituksista oli tehty 64 % mutta vuonna 2013 vain 55 %. Opintopisteiden määrä on lisääntynyt johtuen tarjonnan määrän kasvamisesta, mutta samanaikaisesti opiskelijoiden sitoutuminen opintoihin on heikentynyt.

Julkaisun liitteenä ovat opiskelijaliikkuvuuden tilastot vuosilta 2012 ja 2013. Niistä on nähtävissä myös FUAS-ammattikorkeakoulujen välinen opiskelijaliikkuvuus kesäopinnoissa.

2.7 Lukuvuoden aikaiset opinnot

Lukuvuodesta 2011–2012 alkaen on kesäopintojen lisäksi järjestetty yhteisiä lukuvuoden aikaisia opintoja. Tarjonnan jäädessä melko vähäiseksi FUASin rehtorikollegio linjasi, että lukuvuodesta 2012–2013 lähtien jokaisen koulutusohjelman pitää merkitä FUAS-tarjontaan vähintään 15–30 opintopistettä syys-toukokuun aikaisesta opintotarjonnastaan. Pääperiaatteena on se, että FUAS-tarjonta merkitään jokaiseen opintojaksoon, johon realistisesti mahtuu ja voi tulla yksi tai useampi toisen FUAS-ammattikorkeakoulun opiskelija. Lukuvuodesta 2013–2014 alkaen FUAS-liikkuvuuden mahdollisuuksia on laajennettu, kun kaikki toteutukset ovat oletusarvoisesti FUASin yhteisessä tarjonnassa. Mikäli opintojaksoa ei voi tarjota toisen ammattikorkeakoulun opiskelijoille, opintojakson voi merkitä FUAS-tarjontaan kuulumattomaksi.

3. Opiskelijapalaute kesäopinnoista 2010–2013

Yhteisistä kesäopinnoista on kerätty opiskelijapalautetta joka syksy. Kysely on toteutettu Webropol-lomakkeella ja linkki kyselylomakkeeseen on lähetetty kaikille kesäopintoihin osallistuneille opiskelijoille. Vastaajien määrä on vaihdellut 120 vastaajasta 312 vastaajaan. Vastaajien ja kesäopintoihin osallistujien määrään on vaikuttanut mm. tarjonnan määrän kasvu.

3.1 Vastaajien taustatiedot

Opiskelijapalautetta kerättiin kesäopintoihin osallistuneilta opiskelijoilta vuosina 2010–2013. Suurin osa vastaajista oli toisen vuoden opiskelijoita. Vastaajilta kerättiin mielipiteitä liittyen kesäopintojen toteuttamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen yleiseen tasoon kussakin ammattikorkeakoulussa. Opin-
tojaksojen opettajat keräsivät erikseen opintojaksopalautetta.

3.2 Kesäopinnoista tiedottaminen

Opiskelijoita tiedotettiin kesäopinnoista henkilökunnan, sisäisten introjen, FUAS-liittouman nettisivujen, julisteiden ja sähköpostin välityksellä. Opintoihin osallistuneiden ja palautekyselyihin vastanneiden opiskelijoiden mielestä tiedotus oli riittävää, mutta FUAS-ammattikorkeakoulujen koulutuksen laatupalautekyselyssä ilmeni, ettei tiedotus ollut kaikkien opiskelijoiden mielestä riittävää, kesäopinnoista tietää hyvin vain noin 20 % FUAS-ammattikorkeakoulujen opiskelijoista (Kuisma ym. 2012). Tiedottamisesta kysyminen kaikilta opiskelijoilta antoi paremman kuvan tiedottamisen tavoitavuudesta kuin kysymällä siitä vain kesäopintoihin osallistuneilta, jotka tiedotus on todennäköisimmin tavoittanut.

Kesäopintojen palautekyselyistä saatiin opiskelijoilta kehitysehdotuksia tiedotuksen parantamiseen. Tiedotusta haluttiin enemmän ja aikaisemmin. Tarjonnasta haluttiin tiedotteita ja sähköpostia. Puutteena pidettiin etenkin opintojaksojen riittämättömiä toteutussuunnitelman tietoja ilmoittautumisvaiheessa. Kesän 2012 opintoihin toivottiin edellä mainittujen kehittämisehdotusten lisäksi selkeämpiä järjestelmiä ilmoittautumiseen. Ennen vuoden

2012 kesäopintoja otettiin järjestelmäintegraatio käyttöön ja siitä aiheutui ilmoittautumisen alkamisajankohdan siirtyminen pariin otteeseen.

3.3 Opintotarjonnan määrä ja laatu

Palautekyselyiden tulosten mukaan suurin osa vastaajista pitää kesäopintojen tarjontaa riittävänä. Kehitysehdotuksia palautteissa on ollut eniten liittyen tarjonnan määrän lisäämiseen. Pakollisia ja oman alan opintoja sekä kielioopintoja toivotaan lisää. Myös verkko-opintoja halutaan enemmän. Kesinä 2011–2013 toivottiin lisäksi enemmän opiskelupaikkoja opintojaksolle. Opintotarjonnan määrästä ja laadusta olisi hyvä saada tietoa myös niiltä opiskelijoilta, jotka eivät ole vielä osallistuneet kesäopintoihin.

3.4 Opintojaksolle ilmoittautuminen ja hyväksyttäminen HOPSille

FUAS-ammattikorkeakoulujen kesken on sovittu, että opiskelijat otetaan kesäopintoihin ilmoittautumisjärjestyksessä. Opintojaksolle ilmoittautuminen on palautetta antaneiden opiskelijoiden mielestä enimmäkseen järjestetty hyvin. Kesällä 2010 ja 2011 ilmoittautumiset tehtiin ilmoittautumislomakkeiden avulla. Ensinnäkin tietoa kerättiin jokaisessa ammattikorkeakoulussa erikseen omille toteutuksille ilmoittautuneilta. Sen jälkeen todettiin, että opiskelijalähtoisempää on kerätä ilmoittautumiset yhdellä ilmoittautumislomakkeella. Jälkimmäinen vaihtoehto työllisti huomattavasti enemmän jokaisen ammattikorkeakoulun henkilökuntaa kuin erillisillä lomakkeilla tietojen keruu.

Kesällä 2012 kesäopintojen järjestämisen tukemiseen kehitettiin järjestelmäintegraatio, jonka avulla opiskelijat voivat ilmoittautua oman koulun järjestelmän avulla myös toisen ammattikorkeakoulun järjestämiin kesäopintoihin. HAMK hallinnoi järjestelmäintegraatiota, mutta kehittämiseen osallistui jokaisen ammattikorkeakoulun henkilökunta. Järjestelmäintegraation käyttöönotto viivästyi, jonka vuoksi myös ilmoittautumisaikojen alkaminen viivästyi kahdesti. Opiskelijoiden palautteissa toivottiinkin eniten selkeyttä ja täsmällisyyttä ilmoittautumisaikoihin. Teknisten ongelmien poistamisen lisäksi kehittämisen varaa on ohjeistuksessa ja informoinnissa.

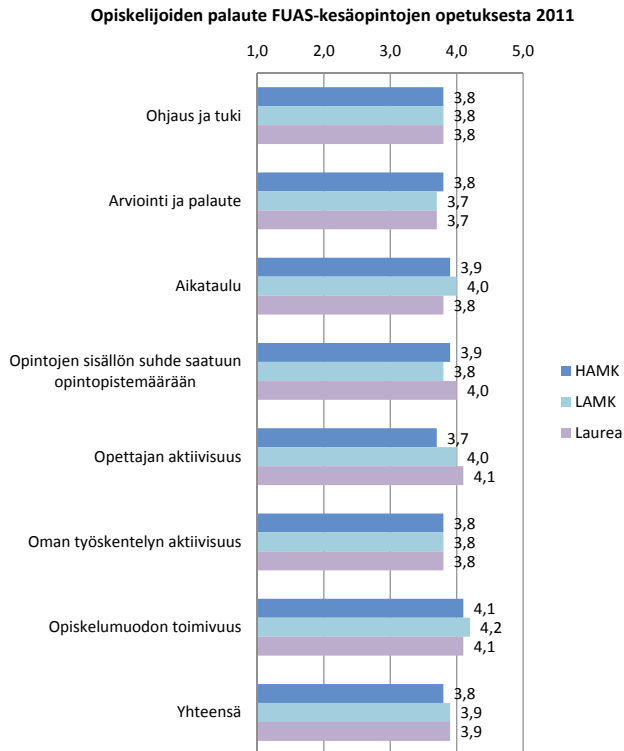
Opiskelijoita ohjeistettiin hyväksyttämään kesäopintovalintansa ohjaajallaan ennen ilmoittautumista. Palautekyselyyn vastanneista valtaosa totesi hyväksyttämisen olleen helppoa. Kun tietoja kerättiin ilmoittautumislomakkeella, pyydettiin opiskelijaa ilmoittamaan ohjaajan nimi, jonka kanssa opintoihin osallistumisesta oli sovittu. Tästä huolimatta muutama opiskelija ilmoittautui huomattavasti useammalle opintojaksolle kuin hän olisi kesän aikana voinut suorittaa. Opiskelijoita ohjeistettiin tämän vuoksi ajattelemaan kansaopiskelijoitaan ilmoittautuessa ja perumaan ilmoittautumisensa hyvissä ajoin mikäli ei aio suorittaa opintojaksoa kesän aikana.

3.5 Opintojaksojen suorittaminen

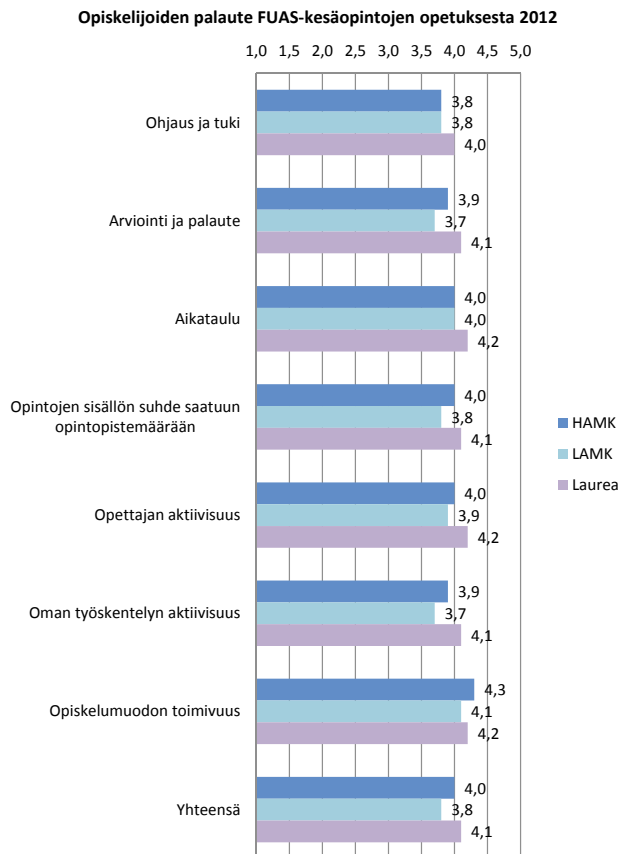
Palautekyselyihin vastaajista suurin osa oli suorittanut kesäopinnot loppuun, vaikka vastauksia pyydettiin myös niiltä, joiden kesäopinnot jäivät kesken. Palautekyselyissä kesken jäämisen syiksi ilmoitettiin ajanpuute ja opinnon sisältö. Kesän 2012 ja 2013 opintoja opiskelevilla oli mahdollisuus suorittaa opinnot kyseisen vuoden loppuun mennessä.

3.6 Opetuksen ja ohjauksen taso

Opiskelijapalautteen mukaan kesäopintojen opetuksen ja ohjauksen taso on ollut hyvä. Palautekyselyissä kerättiin tietoa ammattikorkeakoulujen opetuksen ja ohjauksen yleisestä tasosta. Arvioitavia asioita kysymyksessä olivat ohjaus ja tuki, arviointi ja palaute, aikataulu, opintojen sisällön suhde saatuun opintopistemäärään, opettajan aktiivisuus, opiskelijan oma aktiivisuus sekä opiskelumuodon toimivuus. Opiskelijat arvioivat opetuksen ja ohjauksen tasoa asteikolla 1–5, jossa 1 on erittäin huono, 2 huono, 3 keskinkertainen, 4 hyvä ja 5 erittäin hyvä. Opettajat keräsivät lisäksi opintojaksoista erikseen palautetta järjestävän ammattikorkeakoulun opintojaksopalautekäytänteiden mukaan.

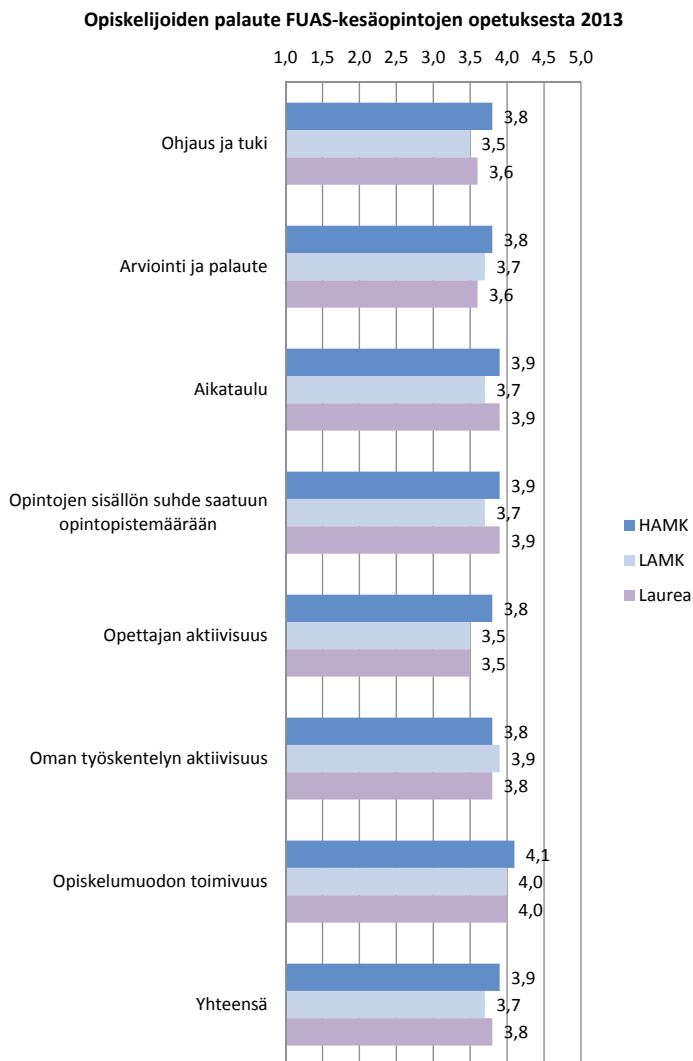

Kuvio 2. Opiskelijoiden palaute kesän 2011 opinnoista

Kuvio 3. Opiskelijoiden palaute kesän 2012 opinnoista

Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden palaute ohjauksesta ja opetuksesta on ollut vuosittain keskiarvoina hyvää tai jopa erinomaista. Kuitenkin joukossa on myös lukuisia arvioita, joiden mukaan taso on ollut huonoa tai jopa erittäin huonoa. Palautteiden taso on laskenut jonkin verran vuodesta 2012 vuoteen 2013. Tarkastelussa on kuitenkin syytä huomioida, että palautetta antaneiden opiskelijoiden määrä on ollut pieni verrattuna kesäopintoihin ilmoittautuneiden opiskelijoiden määrään.

Kuvio 4. Opiskelijoiden palaute kesän 2013 opinnoista

3.7 Opiskelijoiden tietämys ja kiinnostus FUAS-tarjonnasta

FUAS-liittouman tunnettuus on parantunut kesäopintoihin osallistuneiden opiskelijoiden osalta huomattavasti ensimmäisten kesäopintojen järjestämisen jälkeen. Kesän 2010 palautekyselyssä lähestulkoon puolet kyselyyn vastanneista ei ollut koskaan aiemmin kuullut FUAS-liittoumasta. Enää alle 10 % vastanneista ei ollut aiemmin kuullut liittoumasta kesäopintojen 2012–2013 palauteissa. Opiskelijoiden tietämys siitä, mitä lisäarvoa liittouma tarjoaa opiskelijalle, on myös kasvanut edellisistä vuosista.

4. Henkilökuntapalaute kesäopinnoista 2010–2013

Kesäopintojen järjestämiseen osallistuneilta henkilökunnan jäseniltä kerättiin palautetta syksyisin kesäopintojen jälkeen. Palautekyselyn vastaajien määrä on kasvanut kesäopintojen järjestämiseen liittyvän yhteistyön kasvaessa ja kesätarjonnan laajetessa. Kesällä 2010 vastaajia oli 29; 2011 vastaajia oli 49; 2012 vastaajia oli 50 ja 2013 palautekyselyyn vastasi 61 henkilökunnan jäsentä.

4.1 Vastaajien taustatiedot

Henkilökuntapalautekyselyn vastauslinkki lähetettiin vain kesäopintojen järjestämiseen osallistuneille. Kohderyhmäksi valittiin kesäopintojen opettajat, opintojen ohjaajat, opintosihteerit, suunnittelijat, koulutusohjelmien vastuuhenkilöt ja muut tukipalveluita kesäaikaan tarjoavat henkilökunnan jäsenet. Suurin kesäopintojen palautekyselyiden vastaajajoukko on ollut vuosittain opettajat.

4.2 Kesäopintojen hyviä kokemuksia ja käytänteitä

Palautteessa kerrottiin esimerkkejä kesäopintojen hyödyistä opiskelijoille, toteutustapaan liittyvistä hyvistä käytänteistä ja yhteistyön lisääntymisen vaikutuksista. Vuoden 2012 kyselyssä annettiin lisäksi positiivista palautetta uusista ilmoittautumiskäytänteistä.

Opiskelijoiden hyödyiksi mainittiin mm. vapaampi opintojen eteneminen keventämällä lukukauden opintoja tai nopeuttamalla valmistumista ja opiskelumahdollisuus opintotuella kesän aikana mikäli opiskelija ei saa kesätöitä. Opettajan työtaakan tasaisempi jakaantuminen vuoden aikana tai sen jakaminen toisen opettajan kanssa koettiin positiivisiksi asioiksi. Eri ammattikorkeakoulujen ja erilaisen taustan omaavien opiskelijoiden kanssa työskentely toi monipuolisuutta joillekin opintojaksoille. Kesän 2012 ja 2013 palautteissa oli huomattu toiminnan kehittyneen vuosien aikana. Joissakin vastauksissa todettiin, että ongelmiakin oli ollut, mutta niistä selvitettiin.

4.3 Kesäopintojen ongelmia ja haasteita

Ongelmien ja haasteiden kirjo on ollut suuri kesäopintojen palautteissa. Kesän 2011 ja 2012 palautteissa eniten palautetta annettiin käytänteistä ja suunnittelusta. Opettajien motivointi kesäopintojen toteuttamiseen on ollut haasteellista, mutta jälkikäteen annettu palaute on saattanut olla positiivista. Kaikki eivät olleet jälkikäteen tyytyväisiä ja kesäopinnot haittasivat opettajan omaa kesälomaa. Haasteeksi koettiin kesätarjonnan tekeminen siten että se todella edistää opintoja. Uudet käytänteet ja puutteelliset tiedot, varsinkin toteutus suunnitelmissa, aiheuttivat hankaluuksia. Ongelmia on ollut myös opintotukihakemusten suhteen ja resurssien kanssa. Kesäopintoja halutaan toteuttaa siten että käytetyt resurssit eivät mene hukkaan.

4.4 Kesäopintojen tiedotus ja tukipalvelut

Henkilökunta halusi enemmän tiedotusta ja käyttöön enemmän tiedotuskanavia. Viestintään toivottiin selkokielisyyttä ja todettiin, että FUAS-termin käyttö ei herätä kiinnostusta opiskelijoissa. Kaikki eivät olleet varmoja siitä, oliko tiedotus tavoittanut opiskelijoita, koska heillä oli paljon kysymyksiä kesäopinnoista. Yhteisiä FUAS-verkkosivuja pitäisi markkinoida enemmän niin opiskelijoille kuin henkilökunnallekin. Lisäksi kesän aikaisten tukipalveluiden saavutettavuuden lisäämistä suositeltiin.

4.5 Kesäopintojen tarjonta, kustannukset ja pedagogiset ratkaisut

Palautekyselyssä kysyttiin, millä perusteilla kesäopintotarjonta syntyi. Tarjonta syntyi suurimman osan mielestä opettaja- tai opiskelijälähtöisesti, opiskelijälähtöisyyden ollessa pienessä kasvussa. Muita yleisiä vastauksia olivat toteutustavan soveltuminen kesäopintoihin ja tarjonnan syntyminen osana normaalia tarjontaa. Kesäopintojen vaihtoehtoisista toteutustavoista suosituin oli toteutus verkossa. Muita uusia pedagogisia ratkaisuja olivat tehtävien linkittäminen kesätöihin ja verkko-ohjaus sekä luentojen nauhoittaminen, jotta opiskelijat voivat katsella ne jälkikäteen verkosta. Kesäopintojen kustannuksia arvioitaessa vastaajat olivat edelleen sitä mieltä, että toimintaa on kehitettävä. Moni arvioi hyötyjen olevan kuitenkin kustannuksia suurempia.

Isompien opiskelijaryhmien avulla ja kesäopintojen suunnittelun integroinnilla muuhun suunnittelutyöhön saavutettaisiin kustannussäästöjä. FUAS-ammattikorkeakoulujen kesäopintotarjonnan määrän halutaan olevan tasavertainen, jotta kustannukset menevät tasan. Kesäopintojen mukana ei ole rahaliikennettä ja eniten opintoja tarjoava koulutusohjelma tai tulosyksikkö maksaa enemmän kustannuksia kuin vähemmän kesäopintoja tarjoavat.

4.6 Kesäopintojen merkitys läpäisyn edistämisessä

Palautekyselyyn vastanneista suurin osa arvioi kesäopintojen nopeuttavan valmistumista. Aiempina vuosina osa vastasi, että kesäopintojen vaikutusta on vaikea arvioida ja ettei asiasta ole vielä tietoa. Kolmansien kesäopintojen jälkeen tuli enemmän kokemukseen ja tuntumaan perustuvia kommentteja. Kesäopintojen mahdollisuus edistää opintoja on nähtävissä, mutta tarjontaan pitää saada vapaavalintaisten opintojen lisäksi pakollisia opintoja ja laaja-alaisemmin tarjontaa kaikilta aloilta. Kesäopintojen tuoma joustavuus ei välttämättä nopeuta valmistumista, mutta saattaa auttaa opiskelijaa saamaan opinnot päätökseen ajoissa tai muuten omaan tahtiin.

4.7 Henkilökunnan näkemys FUAS-yhteistyön merkityksestä

FUAS-yhteistyö kesäopinnoissa merkitsee suurempaa tarjontaa ja luo opiskelijoille enemmän vaihtoehtoja opiskeluun. Resurssien yhteiskäyttö ja yhteistyömahdollisuudet ovat kasvaneet. Osan mielestä FUAS-yhteistyö ei tuo lisäarvoa kesäopintoihin. Osalla toteutuksista olikin vain oman ammattikorkeakoulun opiskelijoita, jolloin sillä ei ole merkitystä, onko opinto ollut yhteisessä tarjonnassa vai ei.

5. Johtopäätökset

FUAS-kesäopinnot on järjestetty jo neljänä perättäisenä vuotena. FUAS-opiskelijaliikkuvuutta on pyritty lisäämään kehittämällä toimintaa selkeyttäviä linjauksia ja opintoihin liittyviä käytänteitä. Lisäksi on pyritty poistamaan esteitä opintojen järjestämiselle ja opintoihin osallistumiselle. Opiskelijapalautteessa keskeiseksi kehittämiskohteeksi nousee opintotarjonnan monipuolistaminen ja sen muuttaminen opiskelijalähtoisemmäksi. Myös opintojen toteuttamiseen kaivataan lisää joustavuutta opiskelun ajan ja paikan suhteen. Sekä henkilöstö että opiskelijat näkevät kesäopinnot tärkeänä opintojen edistymistä vauhdittavana toimintana.

Kesäopintojen tarkastelu neljän vuoden ajalta tuo esiin huomattavia parannuksia opintoihin liittyvässä hallinnoinnissa esim. tietojen manuaalisen käsittelyn korvaaminen järjestelmällä, joka siirtää mm. ilmoittautumis- ja arviointitietoja kolmen ammattikorkeakoulun välillä. Parannuksen tuoma hyöty ei näy opiskelijoiden kesän 2012 palautekyselyssä, mutta se on vähentänyt osan henkilökunnan työtaakkaa käyttöönottoon ja toimivuuteen liittyvistä haasteista huolimatta. Järjestelmä suunniteltiin kesäopintoja varten, mutta sen kehittämistä on jatkettu siten, että myös lukuvuoden aikaiset FUAS-opinnot voidaan hallinnoida sen avulla.

Kesäopinnoissa riittää vielä kehittämistä. FUAS-ammattikorkeakoulujen rehtoreiden linjauksen mukaan kaikkien koulutusohjelmien HAMKissa, LAMKissa ja Laureassa tulisi tarjota kesäopintoja, mutta vielä neljässä vuodessakaan tämä ei ole kattavasti toteutunut. Henkilöstöpalautteesta käy ilmi, että kesäopintojen suunnittelu ei ole vielä systemaattinen osa lukuvuoden suunnittelua ja siten työaikasunnittelussa ei ole varattuna resurssia kesäopintojen toteuttamiseen. Mikäli yhteistä tarjontaa halutaan opiskelijalähtoisemmäksi, pitää tarjontaa katsoa kysynnän näkökulmasta. Kannattaako koulutusohjelman yhteiseen tarjontaan vain oman alan opiskelijoille sopivia opintopaketteja, jos omassa tai muissa FUAS-ammattikorkeakouluissa ei ole yhtään toista saman alan koulutusohjelmaa? Pitäisikö näiden koulutusohjelmien tarjota kuitenkin jotain yhteisiä opintoja koulutusohjelmien tasavertaisuuden vuoksi?

5.1 Vahvuudet

FUAS-kesäopintojen merkittävin vahvuus on se, että opiskelijat ovat löytäneet opinnot ja ilmoittautumisia tulee niihin runsaasti joka vuosi. Kesäopintoja tarjottiin ensin perustuen siihen, mitä koulutusohjelmien oli mahdollista tarjota. Kesäopintojen yleistyessä opiskelijoille on syntynyt tarpeita ja kysyntää kesällä opiskeluun. Kesäopinnoille on siis olemassa selkeä tilaus opiskelijoilta. Sekä henkilökunta että opiskelijat tunnistavat ja tunnustavat kesäopintojen merkityksen läpäisyn ja valmistumisen edistäjinä.

Kesäopinnot on rakennettu FUAS-liittoumastrategian pohjalta ja niillä on vahva FUAS-ammattikorkeakoulujen ja -liittouman johdon tuki. Johdon yhteiset linjaukset liittyen tarjonnan määrään ja ajoitukseen luovat vahvan perustan, jolle yhteistä opiskelijälähtöistä toimintakulttuuria voidaan rakentaa.

5.2 Kehittämiskohteet

Kehittämiskohteita, joita on tuotu palautteissa esille ja joihin on tehty vuosien aikana jo korjaavia toimenpiteitä:

1. Ilmoittautuminen kesäopintoihin oman koulun järjestelmän kautta ja erillisten ilmoittautumislomakkeiden poisto käytöstä
2. Lisää verkko-opintoja
3. Lisää englanninkielisiä opintoja
4. Arvioinnin saaminen on kestänyt kauan kun tietoja on siirretty käsityönä. Tietojärjestelmä siirtää arviointitiedon automaattisesti kun opettaja on antanut arvioinnin toteutukselle ilmoittautuneelle opiskelijalle.
5. FUAS-opintoihin on luotu yhteiset ohjeet, jotka koskevat kaikkia FUAS-ammattikorkeakouluja www.fuas.fi -sivustolle ja tarkennetut ammattikorkeakoulukohtaiset ohjeet kunkin ammattikorkeakoulun omille verkkosivustoille

Kehittämiskohteita, joihin ei ole vielä kaikilta osin vastattu, mutta ne ovat toistuneet palautteissa useamman kesän ajalta:

1. Kesäopintojen suunnittelu kattavasti osaksi lukuvuoden suunnittelua
2. Opintotarjonnan yhteissuunnittelu kunkin ammattikorkeakoulun sisällä sekä FUAS-yhteistyössä koulutusala- ja/tai koulutusohjelma-kohtaisesti

3. Lisää opintoja tarjolle kaikilta aloilta ja kaikista koulutusohjelmista yhteisten linjausten mukaisesti, yhdenvertaisuus henkilöstön ja tulosyksiköiden näkökulmasta
4. Lisää pakollisia opintoja, tarjonta on painottunut liikaa vapaasti valittaviin opintoihin
5. Lisää kieliopintoja
6. Ilmoittautumisten hyväksyminen ilmoittautumisjärjestyksessä, opiskelijoiden yhdenvertaisuus kesäopintoihin pääsemisessä
7. Toteutussuunnitelmiin riittävän tarkat tiedot hyvissä ajoin ennen ilmoittautumisajan alkua
8. Toteutussuunnitelmiin kaikki tiedot, joita kumppaniammattikorkeakoulun opiskelijat ja henkilökunta tarvitsevat opintojen suunnittelu- vaiheessa
9. Lisää joustavuutta kesäopintojen suorittamiseen, kuitenkin aikataulutusti, suunnitelmallisesti ja ohjatusti
10. Opiskelijoiden HOPSit ja sitoutuminen opintoihin ilmoittautumisten mukaan / ilmoittautumisten peruminen, jos ei aio osallistua

Kehittämistä vaativissa kohteissa on edelleen yhteisten pelisääntöjen ja toimintatapojen sekä järjestelmäintegraatioiden kehittämistä. Lisäksi on opetus- tarjontaan eli resurssien suuntaamiseen liittyviä kehittämistarpeita. Kolmannen ryhmän muodostavat opettajan opintojakson suunnittelun, dokumentoinnin ja toteutuksen kehittämistoimenpiteet. Lisäksi opiskelijoiden osalta pitää kehittää toimenpiteitä, joilla saadaan opiskelijoiden ilmoittautumiset vastaamaan oikeita HOPSiin hyväksyttäviä opintoja sekä opiskelijat sitoutumaan että suorittamaan kesäopinnot, joihin he ovat saaneet paikan.

6. Lopuksi

Kesäopinnot ovat hyödyttäneet kaikkia FUAS-liittouman ammattikorkeakouluja ja tarjonneet niiden opiskelijoille mahdollisuuksia opiskella vuoden ympäri. Kesäopintoja suunniteltiin ensin enemmän opintotuen varassa opiskelevien päiväopiskelijoiden lähtökohdista tuomaan mm. kesätyön puutteelle vaihtoehtoja. Palautteista ja toteutuneista suorituksista on kuitenkin huomattu, että kesäopintoja hyödyntävät runsaasti elämän ruuhkavuosia elävät työn ohessa tai aikuistuen avulla opiskelevat opiskelijat.

FUAS-opiskelijaliikkuvuus on merkittävä FUAS-liittoumastrategiaan perustuva opiskelijalähtöinen yhteistyömuoto, jota pitää edelleen kehittää määrätietoisesti. Vuodelle 2014 on havaittavissa, että kesäopintoja suunnitellaan osin jo osana lukuvuoden vuosisuunnittelua, mutta ei tarpeeksi kattavasti. Koska FUAS-ammattikorkeakouluihin tulee joka vuosi tuhansia uusia opiskelijoita, tarvitsevat niin henkilöstö ja opiskelijakunnat kuin opiskelijatkin yhteistä muistuttamista, ohjaamista ja tukea.

FUAS-ammattikorkeakouluissa ollaan hyvällä yhteisellä tiellä kesäopintojen osalta, mutta kuten kehittämiskohteiden kymmenen kohdan lista tuo esille, yhteistyössä on vielä paljon kehitettävää.

LÄHTEET

Painetut

Collaborate for Success. Yhteistyöllä kilpailukykyä. FUAS-liittoumastrategia 2011–2015. 2012. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu. Sarja C Artikkelikokoelmat, raportit ja muut ajankohtaiset julkaisut, osa 94.

Kuisma, P., Pirttilä, H., Katajamäki, E., Vaurasalo, J., Ignatius, J. & Gustafsson T. 2012. Koulutuksen laatupalaute FUAS-ammattikorkeakouluissa. Lah-ti: Esa Print Oy.

Mäkelä, T. (ym.). 2012. Viitearkkitehtuurin perusteet. FUAS-opiskelijaliikkuvuus opintohallinnon näkökulmasta. Hämeen ammattikorkeakoulun e-julkai-su 12/2012.

Verkkodokumentit

Kesäopintojen opiskelijapalauteraportit vuosilta 2012 ja 2013
<http://www.fuas.fi/Opiskelijalle/fuas-opinnot/Sivut/Kesaopinnot.aspx>

Kesäopintojen henkilökuntapalauteraportit vuosilta 2012 ja 2013
<http://www.fuas.fi/Opiskelijalle/fuas-opinnot/Sivut/Kesaopinnot.aspx>

Painamattomat

Kesäopintojen opiskelijapalauteraportit vuosilta 2010 ja 2011

Kesäopintojen henkilökuntapalauteraportit vuosilta 2010 ja 2011

Rehtorikollegion muistiot vuosilta 2010–2012

LIITTEET

FUAS-kesäopintojen tilastot 2012 ja 2013

Kesäopinnot 2012

koti-org.	kohde-org.	ilmoit-tautuneet opiskelijat (opiskelijanumero)	ilmoittautumiset (lkm)	osallistuneet opiskelijat (opri)	osallistumiset lkm	suorit-taneet opiskelijat (opri)	suoritus-ten lkm	suori-tetut opinto-pisteet (31.10.2012)
HAMK	omat	425	581	363	548	285	417	1 404
	LAMK	111	143	98	117	64	68	284
	Laurea	84	107	44	50	21	22	119
LAMK	omat	365	510	347	486	249	316	1 154
	HAMK	216	333	141	179	103	127	407
	Laurea	110	167	64	79	45	49	280
Laurea	omat	535	716	455	570	326	378	1 837
	HAMK	250	356	154	185	78	91	321
	LAMK	209	267	150	184	73	77	277
FUAS	liikkuvat	980	1 373	651	794	384	434	1 688
	omat	1 325	1 807	1 165	1 604	860	1 111	4 395
	Kesä 2012	2 305	3 180	1 816	2 398	1 244	1 545	6 083

Kesäopinnot 2013

koti-org.	kohde-org.	ilmoit-tautuneet opiskelijat (opiskelijanumero)	ilmoittautumiset (lkm)	osallistuneet opiskelijat (opri)	osallistumiset lkm	suorit-taneet opiskelijat (opri)	suoritus-ten lkm	suori-tetut opinto-pisteet (31.10.2012)
HAMK	omat	474	670	474	670	327	395	1 233
	LAMK	68	90	64	83	30	33	120
	Laurea	172	243	138	187	76	91	456
LAMK	omat	307	414	289	384	197	252	983
	HAMK	83	118	83	118	47	60	200
	Laurea	125	156	122	152	72	86	485
Laurea	omat	803	1 161	803	1 161	520	642	3 394
	HAMK	132	151	127	141	53	61	209
	LAMK	208	256	193	241	76	94	306
FUAS	liikkuvat	788	1 014	727	922	354	425	1 776
	omat	1 584	2 245	1 566	2 215	1 044	1 289	5 610
	Kesä 2013	2 372	3 259	2 293	3 137	1 398	1 714	7 386

Määrittelyjä

FUAS-kesäopintotarjonta	kaikille FUAS-opiskelijoille tarjottavat opinnot kesäkaudella
toteutusten lukumäärä	ilmoittautumisten kohde, joka tarjolla suoritettavaksi kesällä
op = opintopiste	suorituksen laajuus
ei-toteutuneet	ilmoittautumisia liian vähän/ei lainkaan, joten toteutus peruutettu
kotiorg	amk, jossa opiskelija opiskelee tutkintoon
kohdeorg	amk, josta opiskelija valitsee opintoja
ilmoittautumiset lkm	montako ilmoittautumista on tehty
ilmoittautuneet opiskelijat (oprli)	moniko eri oprlia (eri opiskelijaa) on tehnyt ilmoittautumisia
osallistumiset lkm	montako ilmoittautumista on hyväksytty toteutuksille
osallistuneet opiskelijat (oprli)	montako eri oprlia (eri opiskelijaa) on hyväksytty toteutuksille
suoritusten lkm	montako hyväksyttyä suoritusta on tehty, arviointi hyväksytty
suorittaneet opiskelijat (oprli)	moniko eri oprli (eri opiskelija) on saanut hyväksytyn arvioinnin
suoritettut opintopisteet (31.10.2012)	hyväksytyjen arviointien opintopistemäärä yhteensä
oprli	yksittäisen opiskelijan tunniste opiskelijahallintojärjestelmässä, yleensä yksi henkilö
Huom.	jos sama opiskelija (sama oprli) liikkuu kahteen muuhun amkiin, hänet lasketaan kahdeksi liikkujaksi

FUAS-ammattikorkeakoulun yhteisiä kesäopintoja on toteutettu jo neljänä kesänä vuosina 2010–2013. Kesäopinnot ovat asteittain muuttumassa osaksi normaalia lukuvuoden työskentelyä kaikissa FUAS-AMKeissa. Kesäopinnot olivat pilottina uuden FUAS-järjestelmäintegraation käyttöönotossa. Integraatio on mahdollistanut tietojen siirtymisen FUAS-ammattikorkeakoulujen tietojärjestelmien välillä. Kesäopintojen käytänteet ja menettelyt ovat toimineet myös lukuvuoden aikaisen opiskelijaliikkuvuuden pilotoitina. Kesäopinnoista on tullut jo merkittävä FUAS-tuote, joka tukee opiskelijoiden opintojen etenemistä, opintopistekertymien syntymistä sekä edesauttaa ja nopeuttaa valmistumista. Opiskelijat ovat löytäneet kesäopinnot, ilmoittautumisia on jo vuosittain yli 3 000 ja opintopisteitä kesän aikana suoritetaan noin 7 000. Kesäopintojen edut on tunnustettu niin opiskelijakunnissa, henkilöstössä kuin FUAS-AMKien johdossakin.

Tämä raportti on yhteenveto kesäopinnoista saaduista opiskelija- ja henkilökuntapalautteista vuosilta 2010–2013. Toimintaa ja yhteisiä käytänteitä on kehitetty joka vuosi palautteen pohjalta. Raportissa on kuvattu myös kehittämiskohteita tästä eteenpäin, joten raportti toimii FUAS-ammattikorkeakoulujen henkilöstölle (opettajat, johto, yhteiset palvelut) kehittämisen suuntaajana.

FUAS-ammattikorkeakoulujen (HAMK, LAMK, Laurea) yhteisen KesäAMK-hankkeen tavoitteena oli kehittää yhtenäiset kesäopiskelun käytänteet ja yhteinen kesäopintotarjonta FUAS-AMKeihin. Hanke oli Opetus- ja kulttuuriministeriön osarahoittama (2011–2013). KesäAMK-hanketta on koordinoitu Hämeen ammattikorkeakoulusta ja tämän julkaisun ovat kirjoittaneet hankkeen HAMKin toimijat Irina Aittomäki ja Pirjo Kuisma.

painettu

ISBN 978-951-784-637-0

ISSN 1795-4231

HAMKin julkaisuja 11/2013

e-julkaisu

ISBN 978-951-784-638-7

ISSN 1795-424X

HAMKin e-julkaisuja 25/2013